

ISS/KS Z226-1,6,10 ЗАШТИТНЕ ОГРАДЕ НА ПУТЕВИМА

Овај програм рада усвојен је на седници Комисије која је одржана 09.05.2013. године, а одобрио га је Стручни савет за опште области стандардизације на седници која је одржана 3. јула 2013. године.

Увод

Стручни рад Института за стандардизацију Србије (у даљем тексту: Институт) у појединачним областима стандардизације одвија се у комисијама за стандарде и сродне документе (у даљем тексту: комисије), које су основна техничка радна тела. По потреби, ради извршавања појединих задатака из својих области рада, комисије могу образовати радне групе, као и друга стална и повремена радна тела.

У складу са тачком 1. Решења о образовању комисије за стандарде и сродне документе, предмет рада Комисије јесте стандардизација у области заштитних ограда на путевима са аспекта терминологије, дефиниција, заштите од буке, особина класа, критеријума за класификацију и метода испитивања.

На основу Статута Института и *Интерних правила стандардизације – Део 2: Образовање и рад комисија за стандарде и сродне документе*, Комисија ради на припреми српских стандарда и сродних докумената, као и на припреми стручних мишљења на основу српских стандарда и сродних докумената, праћењу и активном учешћу у раду одговарајућих техничких радних тела међународних и европских организација за стандардизацију, и обавља друге задатке у вези са стандардима и стандардизацијом у области заштитних ограда на путевима.

Комисија прати рад радних група техничког комитета CEN/TC 226, Европског комитета за стандардизацију (CEN) и то: CEN/TC 226/WG 1, CEN/TC 226/WG 6 и CEN/TC 226/WG 10.

Комисија KS Z226-1,6,10, *Заштитне ограде на путевима*, ради по решењу директора Института бр. 1482/3-25-01/2013 од 22. маја 2013.

Комисија је образована ради:

- доношења, преиспитивања и повлачења српских стандарда и сродних докумената у наведеној области рада, у складу са интерним правилима и упутствима Института за стандардизацију Србије;
- обезбеђивања усаглашености српских стандарда и сродних докумената са европским и међународним стандардима у наведеној области рада;
- учествовања у изради и преиспитивању стандарда и сродних докумената које доносе европске и међународне организације за стандардизацију у наведеној области рада, и
- других послова које предложи надлежни стручни савет.

1 Пословно окружење

1.1 Опште

Економска, техничка, регулаторна, законска, социјална и/или међународна динамика описују пословну заједницу индустријског сектора, производа, материјала, дисциплина или праксе које се односе на радно окружење ове комисије и могу значајно утицати на припрему релевантних стандарда и њиховог садржаја.

У контексту настојања Републике Србије да се што пре интегрише у Европску унију, у току је процес усаглашавања националног са европским законодавством, који се врши путем преузимања директива Новог приступа ЕУ. На основу тог процеса, комисија за стандарде и сродне документе Института за стандардизацију Србије врши усаглашавање српских стандарда са европским стандардима и то усвајањем европских стандарда као националних, а посебно европских хармонизованих стандарда који су у директној вези са имплементацијом ових директива. Осим тога, приликом преузимања европских као српских стандарда морају се повући сви национални стандарди који су у супротности у оквиру истог предмета стандардизације.

Према наведеном програму у области грађевинарства, предвиђено је преузимање Директиве о грађевинским производима CPD 89/106 ЕЕС, која је у међувремену замењена Уредбом о грађевинским производима CPR 305/2011.

Један од циљева Комисије јесте да пружи подршку при испуњавању захтева ове уредбе. Битни захтеви Уредбе су:

1. Механичка отпорност и стабилност
2. Безбедност у случају пожара
3. Хигијена, здравље и животна средина
4. Безбедност и приступачност при коришћењу
5. Заштита од буке
6. Економично коришћење енергије и чување топлоте
7. Одржива употреба природних ресурса

Доношењем ове уредбе биће неопходно извршити преиспитивање и повлачење постојећих националних прописа и правилника који су до сада регулисали ову област. На тај начин ће се уклонити техничке препреке и омогућити слободна трговина на путу ка јединственом европском тржишту.

Заинтересоване стране у области рада ове комисије су:

1. Релевантна јавна предузећа
2. Пројектанти
3. Произвођачи
4. Институти
5. Лабораторије

1.2 Квантитативни показатељи пословног окружења

Следећа листа квантитативних показатеља описује пословно окружење како би се обезбедиле адекватне информације у циљу подржавања намера и будућих активности комисије:

- Допринос побољшању квалитета производа;
- Повећање опште безбедности производа;
- Побољшање конкуренције;
- Помагање глобализације економије на основу конкуренције;
- Сертификовање производа стављених на тржиште РС који испуњавају критеријуме за оцену усаглашености и захтеве дефинисане српским стандардима;
- Доношење националних стандарда као подршка националној регулативи;
- Доношење хармонизованих стандарда.

Правилником о саобраћајној сигнализацији прописују се врста, значење, облик, боја, мере, материјали за израду и правила постављања саобраћајне сигнализације на путевима; врста, изглед, техничке карактеристике и начин постављања и места на којима се морају поставити браници или

полубраници, уређаји за давање светлосних, звучних знакова и начин њихове употребе; привремена саобраћајна сигнализација, начин извођења радова на путу, изглед, техничке карактеристике, начин постављања и употреба браника и других средстава за обезбеђење места на коме се изводе радови, као и изглед и начин давања знакова које дају овлашћена лица. Истим правилником је утврђено да саобраћајна сигнализација и остала опрема мора бити изведена према важећим српским стандардима.

Стандардизација у области заштитних ограда на путевима, поред терминологије, обухвата и спецификације и методе за испитивање ради оцене особина путне опреме.

У циљу повећања безбедности, пројектовањем путева захтева се постављање заштитних ограда, укључујући и заштитне оgrade на објектима, које су намењене да безбедно задрже или преусмере возила која скрену са пута, у корист путника и осталих учесника у саобраћају, на деоницама пута и на одређеним локацијама дефинисаним од стране националних или локалних власти. Различите особине класа заштитних ограда укључујући и заштитне оgrade на објектима, омогућују властима да утврде особине класа за систем који ће бити уграђен. Фактори које треба узети у обзир укључују категорију или врсту пута, његов положај, геометријски распоред, потенцијална опасна подручја или објекте поред пута.

Друмски саобраћај производи буку, која представља нелагодност за локално становништво. Зато се посебна пажња посвећује уређајима за смањење саобраћајне буке. Стандардима се утврђују захтеви за особине и методе за вредновање уређаја за смањење саобраћајне буке. Њима су обухваћене акустичке, неакустичке и дугорочне особине.

Такође, један од важних аспеката представља утврђивање особина и нивоа пасивне безбедности носеће конструкције путне опреме, како би се смањила тежина повреде путника у возилу које удари у сталну носећу конструкцију путне опреме. Узимају се у обзир и остали саобраћај, пешаци, као и особље у зони радова.

Управљачи путева и полиција треба уско да сарађују са стручњацима из области саобраћаја, како би се стално побољшавала путна опрема у смислу повећања безбедности учесника у саобраћају.

Подаци о произвођачима и квантитативним показатељима путне опреме и њеног утицаја на безбедност нису доступни.

2 Очекиване користи од рада комисије

Очекивани резултати рада Комисије су:

- Успостављање принципа и правила за пројектовање у складу са законском регулативом;
- Уклањање техничке баријере у трговини;
- Усаглашавање националних стандарда са европским и међународним стандардима;
- Олакшавање веза између произвођача, потрошача и органа надлежних за технички преглед и испитивање;
- Подршка националном законодавству, нарочито директивама Новог приступа које се планирају преузети у национални систем у виду уредбе.

Кроз примену српских стандарда који за основу имају европске стандарде очекује се да се изврши рационализација средстава и материјала који се користе у овој области и истовремено испуне битни захтеви у погледу безбедности.

3 Учешће у раду комисије

Све заинтересоване стране (произвођачи, институти, научне и образовне установе, државна управа, итд.) могу да предложу члана Комисије и експерте у Комисији, при чему треба водити рачуна о обезбеђивању баланса у заступљености свих заинтересованих страна.

Садашњи састав Комисије чине представници јавних предузећа, пројектантских кућа, лабораторија, института, као и произвођачи путне опреме.

4 Циљеви и стратегија за остваривање циљева

4.1 Циљеви

Основни правац деловања Комисије подразумева стандардизацију у области заштитних ограда на путевима. У том смислу дефинисани су следећи циљеви:

1. Усвајање приоритетних стандарда из предметне области на начин предвиђен Интерним правилима стандардизације – Део 1: Доношење, објављивање, одржавање, преиспитивање и повлачење српских стандарда и сродних докумената;
2. Усаглашавање националних са европским стандардима кроз преиспитивање и доношење одлуке о повлачењу оних стандарда који су у супротности са европским;
3. Заступање српских националних интереса у области рада Комисије пред одговарајућим европским и међународним комитетима за стандардизацију путем учествовања српских стручњака и експерата у раду ових техничких комитета.

4.2 Стратегије за остваривање циљева

Остваривање циљева Комисије заснива се на дефинисању приоритета рада Комисије, а то су преузимање и усвајање европских и међународних стандарда кроз праћење рада комитета:

CEN/TC 226/WG 1	Road restraint systems (Системи за задржавање на путевима)
CEN/TC 226/WG 6	Noise protection devices (Системи за заштиту од буке)
CEN/TC 226/WG 10	Passive safety of support structure for road equipment (Пасивна безбедност носеће конструкције путне опреме)

С обзиром да према Правилнику о саобраћајној сигнализацији, саобраћајна сигнализација и остала опрема мора бити изведена према важећим српским стандардима, неопходно је да Комисија уско сарађује са надлежним министарствима, органима управе и осталим заинтересованим странама, како би се обезбедила потпуна усаглашеност стандарда са законима и правилницима који уређују предметну област.

5 Фактори који могу утицати на испуњење и имплементацију програма рада

Фактори који могу утицати на испуњење и имплементацију програма рада се пре свега односе на:

- Недостатак финансијских средстава што онемогућава обезбеђење одговарајућих превода и упућује на преузимање стандарда методом проглашавања што умањује кредибилитет ових стандарда у пословном окружењу;
- Нередовно долажење чланова Комисије на седнице, због чега може доћи до одступања од плана доношења стандарда;

- Незаинтересованост стручне јавности за учешће у јавној расправи и достављању примедба у вези са предлогом нацрта српских стандарда који се стављају на јавну расправу.

6 Корисни линкови за све наведене активности

Институт за стандардизацију Србије
Комисија ISS/KS Z226-1,6,10
Европски комитет за стандардизацију
Директиве Новог приступа

<http://www.iss.rs>
http://www.iss.rs/tc/?national_committee_id=838
www.cen.eu
www.newapproach.org/Directives